

LosVast

Magazine van de Leeuwarder Onafhankelijke Seniorenvereniging

In dit nummer:

Kerstwensen

Boekentips

Recepten

.... en veel meer

Kerstmis in Leeuwarden. Foto Johan Eisma

LOS

Jaargang 10 - Nummer 1 - januari 2025

*Alie en Jaap de Groot
wensen jullie een fijne
decembermaand en
een voorspoedig 2025*

Kerstquilt gemaakt door Alie

De wandel - en fietsgroep

Wenst iedereen heerlijke kerstdagen
en een warme jaarwisseling.

Voor 2025 veel gezondheid, geluk
en sportieve activiteiten.
Hilly

De activiteitencommissie van LOS
wenst u een goed en vrolijk maar
vooral gezond 2025.
Wij zien u graag in 2025 weer bij
onze activiteiten.

Namens: Froukje - Grietje - Hilly
Kitty - Margré - Marja - Jaap en Willem

De belastinginvullers van LOS wensen u
een goed en vooral gezond 2025.

Wij hopen dat wij u in maart en april
weer kunnen helpen met het invullen
van uw belastingaangifte.

Ali - Maaïke - Nanda - Harry
Henk - Lieuwe en Willem.

7 december was de dag van de vrijwilligers

Het bestuur van LOS wil alle vrijwilligers
ontzettend bedanken voor hun inzet.
Zonder jullie kan LOS niet los.

Het bestuur wenst alle leden sfeervolle
kerstdagen, een sprankelende jaarwisseling
en een goed en gezond 2025. Hajo, Lolkje,
Lieuwe, Rimmer, Sietske en Mariet.

De redactie van LosVast wenst alle leden
fijne Kerstdagen,
een gezellige Oudejaarsavond
en voor 2025
veel liefde, geluk en vooral gezondheid

Siep Prakken, coördinator redactie
Janny de Haan, redacteur

Lieve senioren van 'de Derde helft'

*Proost op het lachen
Het samenzijn
Op de gezelligheid die blijft
Groot en klein
Een nieuw jaar vol geluk, gezondheid en tijd
Met de Derde Helft die nooit voorbij lijkt!*

*Op naar een jaar vol mooie momenten,
Groeten namens de Zwaluwen, LOS
en de studenten.*

Colofon

Internet: www.losleeuwarden.nl

Voorzitter:

Mariet Wit
Tel: 058 2157805
mar.wit@kpnmail.nl

Secretaris:

Lolkje Miedema
Staniastate 1A
8926 LA Leeuwarden
Tel: 06-30204390
secretaris@losleeuwarden.nl

Algemeen bestuurslid:

Hajo Anema
Tel: 058 2887076
hajo.anema@gmail.com

Penningmeester activiteiten:

Froukje Bruining
Tel: 058 2671139
appie-froukje@hetnet.nl
Bank: NL79 RABO 0311 0822 89

Penningmeester vereniging:

Lieuwe Teitsma.
Tel: 06 10102432
Lteitsma1952@kpnmail.nl
Bank: NL54 RABO 0306 3169 35

Belastingsservice:

Willem de Boer
Tel: 058 2124005 of 06 53636700
w.de.boer@losleeuwarden.nl

Redactie LosVast:

Siep Prakken:
redactielosvast@gmail.com
+ Janny, Jaap, diverse leden.

Ledenadministratie:

Rimmer en Sietske Koopmans
058 7854672 of 06 33021707
leden@losleeuwarden.nl

Vormgeving: Paul Pasveer

Fotografie: Johan Eisma

Druk: Drukkerij STIP

Stukken mogen worden overgenomen mits daarvoor toestemming van de redactie is verkregen. De redactie houdt zich het recht voor stukken in te korten, te redigeren of niet op te nemen.

Contributie € 30,- per persoon per jaar.

Twee personen op één adres € 50,- per jaar.

Kerstgedachte

Ook bij ons werd vroeger ieder jaar de kerstboom opgetuigd, natuurlijk met echte kaarsjes. Voor de zekerheid stond onder de kerstboom een emmer water met spons, want voor alles 'safety first', het motto van onze vader.

De eettafel werd met kerst altijd feestelijk gedekt. Maar ik kreeg in mijn leven ook mee dat kerst niet alleen een feest is van licht en gezelligheid, maar ook van aandacht voor en omzien naar elkaar. Juist rond de donkere dagen van kerst gaan gedachten van velen uit naar dierbaren die er niet meer zijn en laat zich het gemis van hen sterker voelen.

Vooraf (alleenstaande) ouderen missen deze dagen de warmte en gezelligheid van weleer. En misschien in sterker mate als je zorgafhankelijk bent...

Kort geleden kwam mij een tekst onder ogen, die ik graag doorgeef (auteur van de tekst is onbekend):

Engelen in de ogen van senioren

Wat een geluk: zij die begrip tonen voor mijn voeten die niet meer willen en mijn handen die geen kracht meer hebben.

Wat een geluk: zij die begrijpen dat mijn oren moeite hebben om alles op te nemen wat men tegen mij zegt.

Wat een geluk: zij die er blijk van geven te weten dat mijn ogen troebel en mijn gedachten traag zijn.

Wat een geluk: zij die met een vriendelijke lach de tijd nemen om even met mij te babbelen.

Wat een geluk: zij die nooit zeggen 'dat heb je mij al twee keer verteld'.

Wat een geluk: zij die mij laten voelen dat ik geliefd en geacht en niet alleen maar verdragen word.

Wat een geluk: zij die in hun goedheid de dagen die mij nog resten wat willen opvrolijken.

Het bestuur van LOS, wenst een ieder goede kerstdagen en voor het nieuwe jaar gezondheid én wat geluk!

Hajo Anema

PRAAMVAREN IN DE WINTER.....? Jazeker!!

Dat doen we op ZATERDAG 25 JANUARI 2025 in de Kurioskerk aan de Julianalaan 38, 8932 AA Leeuwarden.

Voormalig praamschipper Jaap de Groot heeft meer dan 1000 praamvaarten op zijn naam staan. Hij neemt ons deze middag mee op een praamvaartocht (als diapresentatie), waarbij hij ons alle mooie kanten van de stad laat zien, van de historische binnenstad tot en met het buitengebied langs de Potmarge.

En... hij vertelt er op zijn boeiende manier verhalen bij, zoals we die ook van hem kennen uit zijn column Jaap's Hoekje in LosVast, waarin hij steeds weer opvallende zaken over de historie van Leeuwarden naar voren brengt.

Kortom ... een middag om nooit te vergeten. U kunt zich opgeven bij Magré Hasz, vanaf 21 januari tussen 16.00 en 18.00 uur, telefoon 06-1207 5160 of via de mail: m.hasz@outlook.com

We beginnen deze middag om 14.30 uur en eindigen om ca. 16.30 uur.

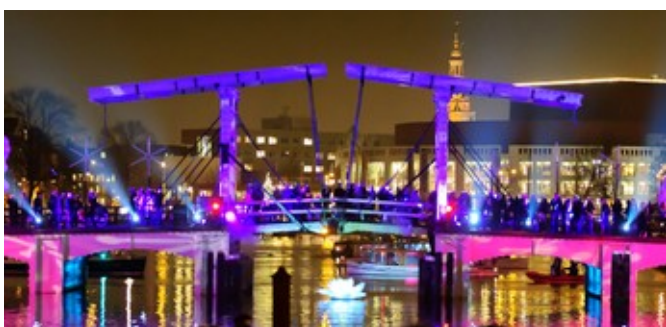
Entree € 7,-, CONTANT betalen s.v.p., er is GEEN pin. Dit is inclusief koffie, koek en een pauzeconsumptie. Graag het nummer van uw ledenpas vermelden.

Lichtstad Amsterdam

Elk jaar gaan veel inwoners van Friesland naar Amsterdam om het Light Festival mee te maken.

Ze zijn, zoals vele andere, toe aan een sprankje licht in de duisternis in deze donkere maanden. De dertiende editie bestaat uit twintig wonderlijke kunstwerken langs de Amsterdamse grachten. Je kunt er langs wandelen of varen. Licht speelt een cruciale rol in veel vormen van rituelen, als symbool van vreugde, energie en leven.

Ervaar het zelf tot en met 19 januari 2025. Koop je ticket voor een rondvaart via anwb.nl/k4alf. ANWB leden hebben 25% korting.

Kerstmis in Leeuwarden. Foto Johan Eisma

Derde Helft

De laatste maanden van het 'oude' jaar mochten wij veel nieuwe mensen begroeten en hopen ook dit jaar op veel response.

We hebben ook voor dit jaar u vele leuke activiteiten te bieden.

Maandag 13 januari 2025:

Oud Hollandse spelletjes: door onze studenten van Firda

Start: 14.00 uur

Entree: gratis

Koffie en thee zijn zoals gewoonlijk gratis en de overige drankjes zijn tegen kantineprijzen

Maandag 27 januari 2025:

Het ouderenkoor De Oldies gaat ons trakteren op een mooi concert.

Start: 14.00 uur

Entree: gratis

Koffie en thee zijn zoals gewoonlijk gratis en de overige drankjes zijn tegen kantineprijzen

Waar kunt u ons vinden:

Voetbalvereniging: De Leeuwarder Zwaluwen
Middelzeelaan 18 A
Leeuwarden

Klaasje Jonker

Tel. 06 8007 8387

ROZEE

ROZEE Leeuwarden is de ontmoetingsgroep van COC Friesland voor Lesbische, Homo- en Biseksuele en Transgender (LHBT) ouderen (50+) uit Friesland. De bijeenkomsten zijn open voor ieder die zich bij deze doelgroep betrokken voelt.

De komende bijeenkomst is 21 januari 2025, 14.00 uur in de COC huiskamer, Snekertrekweg, Leeuwarden. We beginnen met Nieuwjaarswensen, koffie/thee en iets lekkers. Daarna maken we een spirituele reis o.l.v. Marten, Anne en Jenny. We gaan mediteren, klankschalen beluisteren, aan etherische oliën ruiken en wierook opsnuiven. De kosten zijn 5 euro.

Aanmelden bij ajager1949@kpnmail.nl of 0681785519, uiterlijk 19 januari 2025. Informatie www.cocfriesland.nl COC Friesland, Snekertrekweg 1, 8912 AA Leeuwarden.

De Rozee groep van COC Friesland wenst u fijne Kerstdagen en goede gezondheid in een inspirerend, kleurrijk jaar 2025.

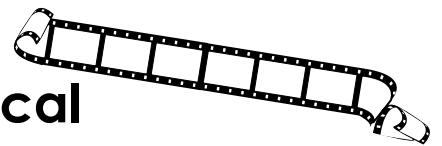
Herinnering

Geldigheidsduur ledenpasjes

Zoals eerder aangekondigd zijn de ledenpasjes van 2024 onbeperkt geldig. Controle vindt plaats via het lidnummer.

Muziek op het witte Doek 15-01-2025

MOULIN ROUGE, de musical

Vier het nieuwe jaar met de spectaculaire musical met Nicole Kidman en Ewan McGregor.

Moulin Rouge is een wervelend feest en een bruisend eerbetoon aan Parijs, het fin de siècle en de cancan.

Locatie: Eeltsje's Hiem, Pieter Sipma wei 11, 8915 DZ Leeuwarden.

Toegang: € 7,- contant, dit is inclusief koffie of thee in de pauze. Aanvang 13.30 uur en het einde van deze middag is ± 16.30 uur. De bewoners van het Westeinde zijn ook nu weer van harte welkom.

Opgave bij: Willem de Boer telefoon 06 53636700.

Op 13 en 14 januari 2025 tussen 19.00 uur en 21.00 uur.

Of e-mail: w.de.boer@losleeuwarden.nl

Tot ziens op 15 januari 2025 om 13.30 uur.

De activiteitencommissie van LOS.

BELASTINGEN

Nu 2024 weer bijna achter ons ligt en we met frisse moed aan 2025 gaan beginnen, is het straks zomaar weer zover dat er belastingaangiftes gedaan moeten worden.

In de maanden januari en februari vallen dan weer de jaaropgaven bij u op de mat of in de mailbox.

Wij, van de belastinghulp van LOS, nemen vanaf de 2e helft van februari weer contact met u op, als dit in voorgaande jaren ook het geval was, om een afspraak te maken voor het invullen van de aangifte en het aanpassen van uw toeslagen.

Wat hebben wij dan nodig:

Alle jaaropgaven van uw inkomsten (AOW, Pensioenen, beleggingen enz.).

Maar ook de saldo's van uw spaar- en betaalrekening per 1 januari 2024.

Alle info over uw giften en schenkingen.

Alle ziektekosten die u zelf moest betalen. (niet de premie van de ziektekosten verzekering).

Maar ook de kosten van de kilometers naar ziekenhuis, huisarts, pedicure, fysiotherapeut enz.

en weer terug naar huis.

Ook de kosten van een hypotheek zijn erg belangrijk, zowel de rente als de notaris- en makelaarskosten.

Als u een zorgtoeslag en/of huurtoeslag krijgt dan kunnen wij die voor u aanpassen, zodat u niet het risico loopt dat u aan het einde van 2025 een bedrag terug moet betalen.

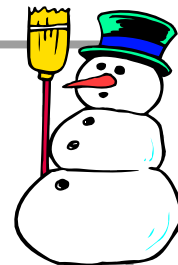
Als u dit jaar voor het eerst gebruik wilt maken van onze services, neem dan contact op met ondergetekende. Ik zorg dan dat er iemand van de belastinghulp contact met u opneemt om een afspraak te maken.

Onderstaand mijn emailadres en telefoonnummer: w.de.boer@losleeuwarden.nl tel: 06-53636700 of 058-2124005

Willem de Boer

Woensdagmiddag 8 januari 2025

HET TRADITIONELE NIEUWJAARSCONCERT DOOR HET FRYSK SENIOREN ORKEST

Dit evenement wordt u aangeboden door het bestuur van LOS.

De middag begint om 14.00 uur en eindigt om ca. 16.30 en vindt plaats in de Kurioskerk, Julianalaan 38 te Leeuwarden.

Aanmelden is deze keer niet nodig, alle leden zijn van harte welkom.

De entree is gratis. Wel zal er een verloting zijn. De prijzen kunnen na afloop afgehaald worden.

Over het Frysk senioren orkest

Het orkest bestaat uit een 65 tal muzikanten in de leeftijd van 55 jaar tot ver daar boven.

Vandaar dat het orkest bij de senioren-orkesten hoort. De leden komen uit geheel Friesland maar ook daar buiten. De meeste muzikanten hebben een rijke ervaring met fanfare-, harmonie-, of brassbandmuziek.

Het FSO is een fanfare orkest en bestaat al meer dan 40 jaar. Het repertoire is veelzijdig en voor een ieder wordt een passend programma samengesteld door onze dirigent Andries de Haan.

Er wordt wekelijks gerepeteerd op woensdagmiddag in de Kurioskerk. Dit is ook de plek waar voor LOS een concert wordt verzorgd.

Leden en dirigent van het Frysk Senioren Orkest wensen allen die aanwezig zullen zijn veel luisterplezier en een gezellige middag.

Facebook

Om LOS nog meer onder de aandacht van Leeuwarders te brengen heeft onze vereniging een facebook pagina. Helaas is de heer Roosma die dit beheerde recent overleden.

Heeft iemand (hoeft geen lid van LOS te zijn) interesse om dit over te nemen en wetenswaardigheden en foto's van LOS-activiteiten op Facebook te zetten?

Info: Mariet 058 2157805.

Kerstmis in Leeuwarden. Foto Johan Eisma

Lezenswaardig

Een aantal titels voor de kerstdagen en januari.

Mark H. Stokmans: Spiegel dagen

Is een uitgave van Ambo/Anthos en kost gebonden € 29,99

Een prachtige familie-geschiedenis die zich afspeelt in het Spanje van de twintigste eeuw.

Drie jaar na het overlijden van zijn opa en de verdwijning van diens vrouw Pepa krijgt Ruben Kruijssen de opdracht de Alquería, het familiehuis in Spanje, te verkopen. In Utrecht werkt Ruben tegen wil en dank als makelaar, en hij besluit af te reizen naar Spanje.

Als hij eenmaal in de streek van zijn jeugd is, komen er vele herinneringen boven. Waarom wordt er nog steeds gezwegen over de rol van zijn opa Herman, in de Spaanse Burgeroorlog? En waar is Pepa?

Tijdens Rubens verblijf in de Alquería, dringt het tot hem door hoe belangrijk zijn eigen kijk op het familieverhaal is en waar zijn hart ligt. Maar om de Alquería te kunnen behouden moet hij Pepa vinden.

René Kok en Erik Somers: Het grote jaren '70 boek

Is een uitgave van W Books en kost gebonden € 34,95

Dit prachtig geïllustreerde boek met ca. 350 afbeeldingen in kleur en zwart-wit op 336 pagina's met schitterende fotografie die de jaren '70 onmiskenbaar in beeld brengen.

De tijd dat idealen werkelijk worden. Opstandige en idealistische jongeren dromen van een bezitloze samenleving, maar de oliecrisis en toenemende milieuverontreiniging zetten de idealen onder druk. We dragen kleurrijke kleding, kiezen voor steenstrips en leefkuilen.

'Turks fruit' en 'Soldaat van Oranje' zijn grensverleggende films.

Brenda Meuleman: Ik zie je aan de overkant

Is een uitgave van Luitingh-Sijthoff en kost € 21,99

Nijmegen, september 1944. Moeder Antonia, de verloskundige die door de stad reist, en zussen Claar en Hanna, met hun eigen vorm van verzet, vormen een onverbreekelijke eenheid.

Maar wanneer Antonia een Joods jongetje in huis neemt, worden de grenzen van hun verbond op de proef gesteld. Terwijl de spanning stijgt, volgen we de Amerikaanse parachutist Walter in de kolkende chaos van Operatie Market Garden. Zijn gevangenneming door meedogenloze SS'ers na een vuurgevecht in het hart van Nijmegen zet een reeks gebeurtenissen in gang die de levens van deze personages op een cruciaal kruispunt brengen.

De samensmelting van hun verhalen op de dag van de bevrijding onthult een aangrijpend en meeslepend epos van doorzettingsvermogen en menselijke veerkracht.

Recept voor één van de Kerstdagen

*** Juicy chicken uit de airfryer ***

Voor dit simpele recept heeft u een Airfryer nodig.

Ingrediënten:

- * 1 hele kip (probeer eentje te vinden die in het mandje van uw Airfryer past)
- * olijfolie
- * zout + peper
- * knoflook
- * uienpoeder
- * paprikapoeder

Bereiden:

- * Dep de kip droog met keukenpapier
- * Wrijf de hele kip in met lijfolie, gevolgd door een mengsel van zout, peper, ui- en knoflookpoeder en paprika. Wrijf de kruiden erin tot elke centimeter bedekt is
- * Leg de kip in het mandje van de Airfryer met de borst naar beneden gericht
- * Zet de Airfryer 30 minuten op 165°
- * Verwijder vervolgens de mand, draai de kip om en bak nog eens 25-30 minuten.
- * Haal het mandje uit de Airfryer, leg de kip in een

ruime diepe schaal en laat 10 minuten rusten. Leg rondom de kip twee van uw favoriete groentes.

- * Snijd de kip aan en serveer.

Schoonmaaktip!

- * Leg aluminiumfolie in de Airfryer en giet er een dun laagje water op.
- * Snijd een limoen of citroen in stukken en leg dit op de aluminiumfolie
- * Zet de Airfryer 10 min. op 180°. Het zuur uit de citroen lost aangekoekt vet op.
- * Spoel na met heet water, dep droog en uw Airfryer is weer schoon en fris!

Toetje recept voor de Kerst

*** Aardbeientrifle ***

Voor 4 personen / Bereidingstijd 20 minuten

Ingrediënten:

- * ½ chocoladecake
- * 300 gram aardbeien
- * 750 gram aardbeienkwark

Bereiden:

- * Snijd de plakken van de cake en steek er cirkels uit op maat van de bodems en tussenlagen van de glazen
- * Snijd de helft van de aardbeien in kleine blokjes. Snijd de rest in plakjes of halveer ze
- * Begin met een lepel kwark onderin de glazen en leg er een plak cake op. Spuit of leg er en

lepel kwark op en verdeel daarover aardbeienblokjes

- * Stapel zo verder tot de glazen vol zijn
- * Eindig met de plakjes of halve aardbeien en serveer

Geniet ervan!

Lekkere herfst-/winterwandelingen maken

Dwingelderveld

Bos, heide, stuifzand en natte delen wisselen elkaar af in dit oogverblindende Drents Nationale Park. De wandeling is plm. 9 km.

Beetsterzwaag

Het Friese Beetsterzwaag is een dorp met grandeur. Dit geldt ook voor de statige eiken- en beukenlanen in en rond het dorp. De wandeling is ook plm. 9 km.

Nederland in cijfers

Brildragers en slechthorenden.

Reclames in de media lijken gedomineerd te worden door brilmerken en gehoorapparaten. Dit is niet verwonderlijk, want we worden steeds ouder.

Zo zijn er minstens **1,5 miljoen** slechthorenden. Daarvan dragen **500.000** een hoortoestel. Elk jaar zijn er **150.000** mensen die een nieuw hoortoestel aanschaffen en de winstmarges zijn enorm!

Dat geldt ook voor de wereld van de visuele hulpmiddelen. Het aantal brildragers is namelijk veel groter.

Van de bevolking draagt **63%** weleens een bril, **12%** heeft contactlenzen. Dit laatste kan ook in combinatie met een bril zijn.

Slechts een gering percentage laat zijn ogen laseren.

Van de kinderen van 4 tot 12 jaar heeft al **14%** een bril. Dit percentage loopt gestaag op. Bij 40- tot 50-jarigen zitten we al op **60%** en van de 70-plussers heeft **95%** een bril.

Gezondheid

Autisme; verdeling over mannen en vrouwen.

De Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA) bepleit dat aandacht voor autisme bij vrouwen hard nodig is.

Jarenlang gingen deskundigen ervan uit dat autisme bij mannen vier tot acht keer zo vaak zou voorkomen als bij vrouwen.

Daar wordt inmiddels anders over gedacht, hoewel de aandoening een complexe puzzel blijft. Sinds kort is bekend dat autisme bij mannen 'slechts' drie keer vaker voorkomt dan bij vrouwen. De verhouding is dus minder scheef dan lange tijd werd gedacht.

Mensen met autisme ervaren heftiger wat ze horen, zien, ruiken, proeven en voelen. Dikwijls hebben ze moeite met veranderingen en onverwachte gebeurtenissen.

De anti-tremor STIL orthese

Wereldwijd hebben zo'n dertig miljoen mensen

last van trillende handen of armen.

Maar er is goed nieuws voor deze mensen, de anti-tremor orthese van STIL is gelanceerd! Zes jaar lang werd keihard gewerkt aan deze uitvinding, mede dankzij financiering van de Hersenstichting.

Bij verschillende hersenaandoeningen kunnen mensen last hebben van een trillende hand of arm, ook wel tremor genoemd. Denk hierbij aan MS, ziekte van Parkinson of bij een essentiële tremor. Dankzij de STIL orthese kunnen mensen geholpen worden en zo weer hun werk of hobby oppakken.

Wilt u iets meer weten over dit mooie project?

Kijk op: www.hersenstichting.nl/stil en www.stilorthese.nl

Dagje naar een museum in de kerstvakantie

U moet er een reisje voor overhebben naar de

'Expositie over de palingsound'

In het Volendams Museum is een bijzondere tijdelijke expositie te zien over de unieke muziekgeschiedenis van dit vissersdorp.

De palingsound komt als begrip voor op Wikipedia en wordt als verzamelnaam gebruikt voor de talrijke wereldwijde successen die de melodieuze popmuziek uit Volendam heeft gekend.

Denk aan The Cats, BZN, Jan Smit en Nick & Simon. Veel bijzondere foto's en persoonlijke voorwerpen zijn er te zien.

Verder is er natuurlijk de vaste collectie in het museum, zoals de klederdracht, scheepsmodellen, schilderijen etc.

De tijdelijke expositie over de palingsound kunt u zien t/m 31 dec. 2024

Het museum is dagelijks geopend van 10.00 uur – 17.00 uur aan de Zeestr. 41.

Senioren betalen € 5,50 entree.

Expositie PURE NOSTALGIE

Zeg Cornelis Jetses (1873 – 1955) en je denkt aan Aap, noot, mies etc. in het klaslokaal. Het werk van Jetses is voor het merendeel terug te vinden in het onderwijs.

Maar hij maakte ook affiches, aquarellen en muurschilderingen en prachtige illustraties voor sprookjesboeken. Dit alles is te bewonderen in Roden.

De meer dan zeshonderd jaar oude boerenhofstede en het bijbehorende landgoed zijn sowieso een bezoekje waard.

Museum Havezate Mensinge, Mensingheweg 7 in Roden.

Geopend op woensdag tot zondag van 13.00 uur – 17.00 uur.

Entree € 9,50.

Kuipplanten overwinteren

Nu het kouder wordt en de winter nadert, moeten we over de verzorging van de kuipplanten nadenken.

Een deel van de kuipplanten kan heel lang buiten blijven en moet alleen bij een behoorlijke winter naar een vorstvrije ruimte.

Denk aan Oleander, de echte laurier, olijfwilg, Agapanthus en Camellia. Door de zachte winters van de afgelopen tien jaar, zijn ze meestal tijdens de winter in de tuin blijven staan en veel van deze kuipplanten kunnen daar goed tegen.

Er zijn kuipplanten die naar een vorstvrije ruimte moeten, anders bevriezen ze. Denk aan Bougainville, Lantana, citrus- en sinasappel-boompjes en Brugmansia.

Pak een palm bij een stevige winter goed in. Ze moeten in het groeiseizoen elke drie weken mest hebben en geregeld water.

Kerstmis in Leeuwarden. Foto Johan Eisma

Jaap's Hoekje 43

Jaap's Hoekje – Winkelen aan het Naauw

Nadat we een maandenlange wandeling langs winkels en winkeliers van de Nieuwestad hebben gemaakt, had ik eigenlijk iets heel anders in gedachten, maar een kopje koffie met Holly Wijnstra- van Dijk bracht mij op een kort, logisch vervolg op de stille kant van Leeuwardens (hoofd)winkelstraat het Naauw. Het is nog steeds een mooie verzameling van historische panden, waarin rond 1750 al enkele winkels gevestigd zijn en een aantal ambachtslieden hun vak beoefent.

Naauw 1

Holly's vader drijft tussen 1947 en 1952 een kruidenierszaak aan het Naauw 1, het hoekpand dat oudere Leeuwarders beter kennen als Het Friesche Schathuis. Oorspronkelijk bedient de heer J.G. Snijder hier zijn klanten in de winkel in comestibles en kruidenierswaren, maar in 1947 neemt 'meesterknecht' Van Dijk de winkel van Snijder over (**foto 1**). In 1952 verplaatst hij zijn

handel naar Grote Hoogstraat 17 en wordt Naauw 1 ingericht als Het Friesche Schathuis. Deze winkel heeft hier jarenlang gezeten, met mooie artikelen op het gebied van woonaccessoires en mode. Na deze periode heeft de winkel nog jarenlang onderdak geboden aan de modezaak Flottow-Voss, die het grote pand op de hoek van Peperstraat en Wirdumerdijk verliet en hier 'kleiner gaat wonen'. Vandaag de dag wordt er horeca gepresenteerd, nu door fastfoodketen Subways. Van bijzonder historische waarde is de zichtbare uitgang van de kelder aan de gracht; de aanwonende winkelier werd in vroegere dagen vanaf het water bevoorrad.

Mercurius in gevel

In oude historische geschriften kunnen we opmaken dat rond 1845 op het adres Naauw 3 de fabrikant van strohoeden Pierre Onclin zijn handwerk verricht.

Het prachtige pand is ontworpen en in 1905 gebouwd voor de handelaar-in-modes Th. Zuhorn, een minder bekende 'lapkepoep' dan de Brenninkmeijers, de Coversen en de Drontmannen. Naar alle waarschijnlijkheid is het pand ontworpen door de in Leeuwarden wonende en van Ameland afkomstige bouwkundige W.C. de Groot.

Als we voor de winkel staan moeten we onze blik ook echt omhoog richten om het fraaie, uit de bovengevel stekende hoofd van Mercurius, de God van de handel, te kunnen bewonderen.

We vinden er nu een zaak met de mooie naam Hukerys, die sportschoenen in alle maten en kleuren levert. Vroeger (zo rond 1948) woont er ene heer Steenbergen die er een agentschap bestiert namens een chemische wasserij. In onze jeugd (jaren '50-'60) zit er nog steeds een filiaal van een wasserij/stomerij, maar daar is de meer bekende naam Krom mee verbonden. Deze firma maakt reclame met de kenmerkende kreet:

IK KOM VAN KROM.

Lekker luchtje

Aan het pand op Naauw 5 zit al eeuwenlang een luchtje. Omstreeks 1802 vinden we er hoedenmaker Haantje Wigersma, zoon van banketbakker Wigersma, die rond die tijd aan de overkant op Naauw 8 zijn winkel drijft.

Na Haantje Wigersma vinden we hier achtereenvolgens de koek- en banketbakkerij Geestman en omstreeks 1900 banketbakker Wilkens, Confiseur en Pâtissier. Deze beide benamingen staan garant voor de vakkundige banketbakker, alleen is een pâtissier gespecialiseerder in het meer exclusieve segment en in zoetigheden.

Weer later vinden we er de banketbakkerij H. van der Veen, omstreeks 1970 een ijssalon van De Ijsbeer (1973), vervolgens Croissanterie Gilbert en kunnen we er op dit moment bij La Strada genieten van een smakelijke hap uit de Italiaanse keuken.

Fahner

Van het volgende pand, Naauw nummer 7, weet bijna iedere oude Liwwadder dat hier jarenlang de

familie van Willem Fahner een drukbeklante groentehal heeft gehad. Spreek je in Leeuwarden de naam Fahner uit, dan krijg je vaak twee vragende reacties: de Fahner van de groente of die van de lederwaren? Een andere Fahner vinden we met een groentezaak op de Wirdumerdijk en alweer een ander familielid heeft een groentegrossierderij op de Oosterkade. Nadat de Fahner aan het Naauw zijn laatste gezonde etenswaren aan de man (en vrouw) heeft gebracht zitten er met tussenpozen winkels van diverse pluimage. Op dit moment vinden we er een winkel onder de naam Idy Art, waar we ons handgemaakte colliers, armbanden, oorbellen en ringen kunnen aanschaffen.

Geschiedenis

Ook het volgende pand, Naauw, 9, kent een rijke geschiedenis. We gaan terug tot 1850 toen er ene heer Jean Henri Sauveur als strohoedenfabrikant werkzaam is. Honderd jaar later wonen en werken er P.F.J. Westra Sr. , winkelier in tricotages en zoon P.F.J. Westra Jr. als inkoper textielgoederen. Op dit moment treffen we er een modezaak aan onder de naam Fiftysix, met mode voor dames en heren.

Van kruidenier naar supermarkt

We kunnen het ons vandaag-de-dag nauwelijks meer voorstellen dat er aan het Naauw 11 een heuse supermarkt zou zitten. Ooit is dit wel het geval geweest. De 'veredelde' kruidenierswinkel is een vestiging van een landelijke keten onder de naam Simon de Wit. Een moderne winkel met een ruimer assortiment dan de traditionele kruidenier op de hoek en met schreeuwende prijsaanbiedingen voor de ramen. De winkelchef van deze 'Simon' is de heer L. Meijer, die boven de zaak woont. Andere kruideniersketens in die tijd zijn o.a. Zijlstra, De Gruyter, Coöp, C1000 en De Spar. Ook in dit pand vinden we, evenals op nummer 9, de winkel Fiftysix. In het grijze verleden heeft de firma Van Gelder Meubelen en Woninginrichting deze beide panden ook in gebruik gehad.

Witteveen

Ook een heel bekende, oude naam in Leeuwarden is de winkel van Witteveen op Naauw 13. Een damesmodezaak, maar dan in het kleinere segment zoals kraagjes, handschoenen, sjaals en andere leuke modeartikelen. Een zaak die ook

goed met zijn tijd meegaat, maar waarvan de winkelier toch op enig moment de deur voorgoed achter zich dicht doet.

Twee winkels in één portiek

De levensloop van het pand met nummer 15 (naast Witteveen), is een beetje gecompliceerd. In mijn jeugd zijn hier twee winkeltjes gevestigd, te onderscheiden met de nrs. 15 en 15 a (**foto 2**). Ze delen een ondiepe portiek en hebben een eigen ingang; op nummer 15 zit de goudsmid P.H. Fluitsma en op 15a treffen we gedurende een

reeks van jaren de vulpenspecialist H. Lichthart aan, leverancier en reparateur van de toen erg populaire vulpen. Een bekend merk is Pelikan. Nadat Fluitsma verdween is Maginus Akkerman in het winkelpandje op nr. 15 ver-

schenen en heeft hij er enkele jaren zijn bloemenwinkel Lenteweelde ondergebracht. Zowel het pand met nummer 13 als dat met nummer 15 zijn momenteel, na een forse renovatie, in gebruik bij Oogmode Miedema & Vellinga (**foto 3**).

Hier stoppen we even, komen we even op adem voordat we de volgende keer dit deel van het Naauw afmaken en doorgaan aan de andere kant. Ook daar weer mooie verhalen!

Alvast fijne kerstdagen en een gelukkig 2025.

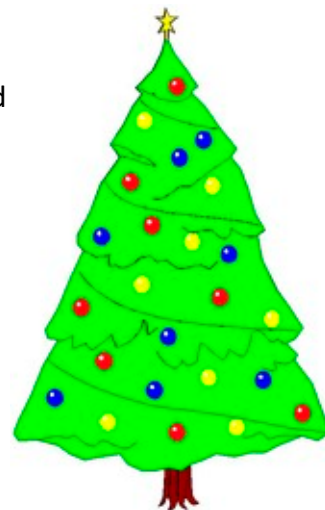
Jaap de Groot
jaap.degroot46@gmail.com
foto's Historisch Centrum Leeuwarden

MIJN MOOISTE KERST

Het is nu 38 jaar geleden dat wij ons tweede kindje verwachtten. In die tijd wist je van tevoren niet wat het zou worden. Ik was 30 november uitgerekend, maar al wat er kwam, geen baby. Het werd 15 december, nog steeds geen tekenen van een geboorte, dus de bevalling zou opgewekt worden.

We moesten ons 's morgens melden in het Bonifatius Hospitaal, bij de gynaecoloog. Terwijl we daar zitten, beginnen toch ineens spontaan de weeën! Aan het eind van de middag word ik de verloskamer ingereden en it giet oan! Maar... het wordt een strijd, de situatie wordt kritiek en ik moet met spoed een keizersnede ondergaan. Mijn man mag niet mee, vertwijfeld blijft hij achter bij de flapdeuren. Een hele poos later hoor ik iemand zeggen: 'Mevrouw, u hebt een zoon gekregen!' Ik hoor het wel, maar ik kan maar niet goed wakker worden, mijn ogen willen niet open. Uiteindelijk kom ik op de verpleegafdeling, met allemaal slangetjes in mijn lijf en nergens een baby te bekennen. Maar die ligt in een kamer naast ons,

samen met allemaal babytjes, in een glazen bedje. Ik krijg hem alleen bij me als er gevoed moet worden. Er staan 10 dagen rust voorgeschreven. De laatste dag mag ik hem zelf in bad doen. Ik mag een dag eerder naar huis omdat het kerst is. En dan begint voor mij het grote genieten!

Mijn man had de kerstboom versierd, de boodschappen gedaan, ons oudste zoontje weer opgehaald, het was feest bij ons thuis. Ik mocht absoluut niks doen. Ik heb vele uren met ons zoontje in mijn armen gezeten en maar kijken en maar kijken. Mijn man kookte, verzorgde de oudste, die ook nog in de luiers zat, liet de hond uit, och wat had die jongen het druk! Als de baby in zijn wiegje lag, breide ik een blauw truitje voor hem, weet ik nog. Ik zat echt op een blauwe wolk en zal die kerst nooit meer vergeten!

Lolkje Miedema

VAKANTIEBEURS 2025

Koud, nat en guur buiten? Dan is alvast dromen over een volgende vakantie een mooie afleiding.

En waar kun je dat beter doen dan op de Vakantiebeurs in Utrecht. Je vindt er de meest mooie en bijzondere bestemmingen over de hele wereld, gepresenteerd door reisexperts. Er zijn nieuwe culturen, smaken en reistrends te ontdekken. Als je nou van actie houdt, lekker wilt ontspannen of een combinatie van allebei: op de

Vakantiebeurs kom je op ideeën en vind je een reis die bij jouw past.

De Vakantiebeurs in Utrecht is te bezoeken van 9 t/m 12 januari 2025.

De openingstijden zijn :

do. van 9.30 uur - 17.00 uur

vr. van 9.30 uur - 19.00 uur

za. van 9.30 uur - 19.00 uur

zo. van 9.30 uur - 17.00 uur

Ticketprijzen variëren van € 9,50 tot € 16,- (weekend).

Met de trein is een aannemelijke manier om naar de Jaarbeurs te komen.

Combitickets koop je via de NS Spoorwinkel.

Komt u toch met de auto, reserveer online alvast een parkeerplaats. Vul kenteken in en rijd contactloos in- en uit.

Info: 030-2955911

info@jaarbeurs.nl

Info voor anwb leden: anwb.nl/k4vakantiebeurs

THEMADAGEN VOOR januari 2025

1	januari	woensdag	Bloody Marydag, Nieuwjaarsdag, Nieuwjaarsduik (NL) Dry January (NL, t/m eind januari)
2	januari	donderdag	Science Fictiondag, Dag van je Ex
4	januari	zaterdag	Spaghettidag, Wereld Brilledag, Wereld Hypnosedag
5	januari	maandag	Driekoningen
7	januari	dinsdag	Dag van Rare loopjes
8	januari	woensdag	Bubbelbaddag, Aardbeiendag
9	januari	donderdag	Dag van Verantwoord Medicijngebruik
11	januari	zaterdag	Leer je Naam in Morsecodedag
12	januari	zondag	Australian Open (t/m 26 januari)
13	januari	maandag	Dag van de AMBER Alert, Ruim Je Bureau Op-dag
15	januari	woensdag	Wikipediadag
16	januari	donderdag	Niksdag, Dag van de Godsdienstvrijheid
17	januari	vrijdag	Fetishdag, Dag van de Taal, Kunsten en Cultuur
18	januari	zaterdag	Winnie de Poehdag, Tulpendag
19	januari	zondag	Popcorndag, Dag van de Sneeuw
20	januari	maandag	Blue Monday, Martin Luther Kingday
21	januari	dinsdag	Wereld Knuffeldag
22	januari	woensdag	Voorleesdagen (t/m 1 februari)
23	januari	donderdag	Dag van het Handschrift
24	januari	vrijdag	Pindakaasdag, Internationale dag van het Onderwijs
25	januari	zaterdag	Irish Coffee Day
26	januari	zondag	Dag van de Douane, Wereld Lepradag
27	januari	maandag	Holocaust Herdenkingsdag
28	januari	dinsdag	Dag van de Privacy, Dag v.h. Werkplezier in de zorg
29	januari	woensdag	Week van het Vergeten Kind (t/m 4 februari), Chinees Nieuwjaar
30	januari	donderdag	Dag van de Croissant, Gedichtendag, Poëzieweek (t/m 5 februari)
31	januari	vrijdag	Zebradag, Verjaardag Prinses Beatrix (1938)

NIEUWS van DORPSKERK HUIZUM

Zondag 12 januari 2025 (15.00 uur):

Nieuwjaarsconcert door het 'Nij Frysk Saxofoankwartet'

'Het nieuwe jaar inblazen'.

Dat wil het 'Nij Frysk Saxofoankwartet'. Dit kwartet is het vervolg op het voormalige 'Fries Saxofoonkwartet', dat een aantal jaren geleden is gestopt. De huidige leden hebben elk ooit in dit kwartet gespeeld en zijn nu samen het nieuwe kwartet begonnen.

Vandaar ook de naam het 'Nij Frysk Saxofoankwartet'. Het kwartet speelt muziek die voor iedereen toegankelijk is. Arrangementen uit het klassieke repertoire, maar ook arrangementen in het lichtere genre zoals 'The West Side Story'.

De toegangsprijs is € 15,-; voor kinderen t/m 12 jaar € 2,50 (incl. pauzeconsumptie). Toegangskarten kunnen van tevoren digitaal worden gereserveerd via het Ticketkantoor: <https://www.ticketkantoor.nl/shop/nijfrysk>.

Donderdag 23 januari 2025 (20.00 uur):

De 'Epo van Douma Lezing' door historicus en analist Ivo van de Wijdeven met de titel 'Geschiedenis en toekomst van een continent omringd door onzekerheid'.

Drie dagen na de inauguratie van president Trump komen de gevolgen daarvan voor Europa indringend aan de orde in de Dorpskerk Huizum. Europa wordt van alle kanten geconfronteerd met grote problemen. Oorlog met Rusland, het kruitvat van het Midden-Oosten, een assertief China en Atlantische partners die steeds meer hun eigen weg gaan. Op deze avond voorziet historicus Ivo van de Wijdeven de internationale actualiteit van historisch perspectief.

Op deze avond leert u hoe ons verleden nog steeds ons heden bepaalt en welke opdracht daarin besloten ligt voor de toekomst van Europa.

Ivo van de Wijdeven is historicus en analist. Hij adviseerde jarenlang de minister-president en voorziet media als RTL Nieuws, VPRO OVT, NRC en de Volkskrant van heldere uitleg.

De toegangsprijs is € 6,-. Toegangskarten s.v.p. vooraf digitaal reserveren via het Ticketkantoor: <https://www.ticketkantoor.nl/shop/wijdeven>. Reserveer op tijd!

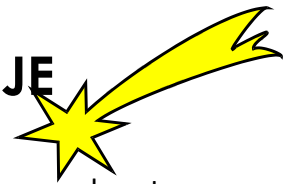
Inlichtingen: Peter de Haan, tel. 06-11592427.

Uitgebreide informatie over onze evenementen kunt u vinden in de Agenda op onze website <https://www.dorpskerkhuizum.nl> en/of in onze Nieuwsbrief. Deze tweemaandelijks digitale Nieuwsbrief is gratis en kan worden aangevraagd door een berichtje te sturen naar: dorpskerkhuizum@gmail.com. Bezoekers kunnen - op korte loopafstand en gratis - parkeren op het parkeerterrein tegenover Intratuin.

De vrijwilligers van Cultuurpodium Dorpskerk Huizum wensen u fijne kerstdagen en een gelukkig 2025. In het nieuwe jaar bent u weer van harte welkom bij al onze mooie evenementen.

EEN KERSTHERINNERING MET EEN GLIMLACHJE

Vlak voor kerst gingen we met een aantal kinderen uit ons gezin met mijn moeder naar het kerstfeest van de zondagsschool.

Ik was zes jaar, en de jongste die mee mocht; de kleinsten bleven bij mijn vader thuis.

We woonden nog niet lang in Ede, destijds een klein en nogal christelijk dorp.

Ik denk dat mijn moeder daarom dacht dat ze een hoed op moest naar de kerk.

De kerstviering en vooral de kerstboom vonden wij prachtig.

Een versierde kerstboom met echte kaarsjes had ik nog nooit gezien.

Na afloop kregen de kinderen een cadeautje en een sinaasappel. Het bleek een boek te zijn, ook dat was bijzonder.

In de vijftiger jaren was het leven niet zo luxe en verwend waren wij niet met cadeautjes.

Toen we naar huis gingen bleek het nogal te regenen. Wij waren lopend en het was wel een half uur lopen naar ons huis.

Er zat niets anders op dan er maar door te gaan. Doorweekt kwamen we thuis, gauw de jassen en schoenen uit en uithangen zodat ze konden drogen.

Toen mijn moeder de kamer in kwam moesten wij allemaal lachen.

Wat was er aan de hand? Mijn moeder had allemaal zwarte strepen over haar gezicht lopen, ze leek wel een zebra.

Het bleek dat de zwarte hoed die ze op had gehad kletsnat was geworden. Waarschijnlijk was het verfbad waar de hoed had in gezeten niet van goede kwaliteit geweest en had dit daardoor zwarte strepen op haar gezicht achtergelaten. Maar goed dat het op de heenweg niet regende, dan had ze als een zebra in de kerk gezeten.

Sietske Koopmans

De Skulp Friesland

De Skulp, centrum voor leven met kanker in Friesland, wil ondersteuning en begeleiding bieden aan mensen, die geraakt worden door kanker.

De Skulp biedt een warm welkom en een veilige prettige plek voor iedereen in Friesland, die te maken krijgt met kanker. Dit geldt voor alle betrokkenen dus ook voor partners, kinderen, vrienden, mantelzorgers etc.

Men doet dit door het ontplooiën van activiteiten, zoals een wekelijks SkulpCafé ten behoeve van mensen met deze levensbedreigende ziekte en hun naasten in onze provincie.

Een overzicht van de activiteiten, die door de vrijwilligers van De Skulp worden georganiseerd, is te vinden in het kalenderoverzicht.

De Skulp richt zich nadrukkelijk niet op de medische kant van kanker, maar op de behoefte aan ondersteuning bij de verwerking van wat hen

De Skulp Friesland
centrum voor leven met en na kanker

is overkomen in alle fases van het proces.

Op 4 februari 2016 heeft De Skulp Friesland voor het eerst haar deuren geopend in Heerenveen; vanaf 1 mei 2024 hebben zij een eigen locatie aan de Herenwal 69 te Heerenveen.

Sinds 2021 zijn de vestigingen in Sneek en Leeuwarden een feit. Zie voor adressen en openingstijden onder de genoemde locaties.

Adres: Julianalaan 38, 8932AA Leeuwarden

Telefoonnummer: 06-30567332

Emailadres: info@deskulp.nl

LOS Wandelaars

In het vorige schema zijn fouten geslopen. Dit is de vernieuwde versie 2025.
De wandelingen op dinsdagen beginnen om 14.00 uur.

Maand	Locatie(s)	Data
januari	Centrale Bristol	7, 14, 21, 28
februari	Westenkwartier	4, 11
	McDonald's Stadionplein	18, 25
maart	Jumbo Lekkumerend	4, 11
	Huizum De Basuin	18, 25
april	Wijkcentrum Bilgaard	1, 8, 15, 22, 29
mei	Groene Ster Aqua Zoo	6, 13, 20, 27
juni	Zuiderburen Jumbo	3, 10, 17, 24
juli	McDonald's Goutum	1, 8, 15, 22, 29
augustus	Camminghaburen AH	5, 12, 19, 26
september	McDonald's Goutum	2, 9, 16, 23, 30
oktober	Wijkcentrum Bilgaard	7, 14, 21, 28
november	Intratuin	4, 11, 18, 25
december	Huizum De Basuin	2, 9, 16, 23

Hartelijke groet,
Hilly Wijnstra

SENIORENFILM: THE OLD OAK

Donderdag 16 januari 2025 2023 - 113 min.

Land van oorsprong: Verenigd Koninkrijk,
Gesproken taal: Engels Nederlands ondertiteld,

**Een onwaarschijnlijke vriendschap brengt
verschillende werelden voorzichtig tot elkaar, met
pub The Old Oak als gezamenlijk middelpunt.**

'The Old Oak' is de nieuwe film van tweevoudig Gouden Palmwinnaar Ken Loach ('I, Daniel Blake', 'Sorry we missed you'). De Britse filmmaker levert opnieuw een sterk sociaal drama af dat zich afspeelt in de arbeidersklasse van het hedendaagse Engeland. Oprecht, hoopvol en actueel. In een voormalige mijnwerkersstad staat The Old Oak, de laatste kroeg van het inmiddels vervallen plaatsje in Noord-Engeland. De lokale bevolking kan zelf amper het hoofd boven water houden en ziet hun woonplaats steeds verder leeglopen. Kroegbaas TJ hoort zijn mopperende, vaste klanten zwijgzaam aan. Als dan de pub ook nog eens met sluiting wordt bedreigd, zorgt de huisvesting van Syrische vluchtelingen in het stadje voor extra onrust. Maar een onwaarschijnlijke vriendschap brengt de verschillende werelden

voorzichtig tot elkaar, met The Old Oak als gezamenlijk middelpunt. In 'The Old Oak' gloort er hoop in het besef dat we het toch samen moeten doen .
Voor 'The Old Oak' werkte Loach opnieuw samen met zijn vaste scenarist Paul Laverty. De film werd geselecteerd voor de hoofdcompetitie van het Filmfestival van Cannes, waar hij zijn wereldpremière beleefde. 'Ken Loach' laatste felle oproep voor medeleven en solidariteit (4 sterren – The Guardian).

De inloop is vanaf 14.00 uur met koffie/thee. De film begint om 14.30 uur. De entree bedraagt € 11,50 inclusief consumptie. U kunt kaarten reserveren/kopen online of aan de kassa. De Slikerbalie is behalve op maandag iedere middag geopend.

In memoriam

YPE VAN DER HAAG 1943-2024

geholpen door zijn rustige inslag en gevoel voor relativering.

Hij stond bij de FIB bekend om zijn vakmanschap maar de collega's waren ook 'bevreesd' voor zijn vele soms vergaande grappen.

We konden samen in de afgelopen jaren veel oude smakelijke herinneringen daarover ophalen. Ik zal hem erg missen.

Maar natuurlijk geldt voor jou Rina het echte grote gemis.

Namens alle leden van LOS, die mede door jullie inzet vele jaren LosVast in de bus mochten ontvangen, danken wij jullie daarvoor en wensen wij jou heel veel sterkte toe en hopen dat het je lukt om over dit grote verlies heen te komen.

Douwe Schaafsma

Ook nu zijn we opgeschrikt door het bericht dat Ype van der Haag is overleden.

Het ging de laatste tijd niet zo goed met Ype maar dit kwam voor iedereen toch erg onverwacht.

Ype was een van de LOS-pioniers die bij de start van LOS de coördinatie van de bezorging van ons maandblad LosVast op zich nam, samen met zijn vrouw Rina.

Begin 2022 nam ik dat van hem over omdat hij door een ongelukkige val zijn heup brak. Hij is daar jammer genoeg nooit goed van hersteld. Ook de toenemende last van de ziekte van Parkinson belemmerde een goed herstel.

Ik kende Ype al vanuit de zeventiger jaren toen we beiden bij het Leeuwarder bedrijf de FIB werkten.

Nadat we elkaar vele jaren uit het oog verloren hadden, kwamen we elkaar na onze pensionering weer tegen, eerst bij de Leeuwarder afdeling van de Anbo en later bij LOS.

Ook bij de Anbo verzorgde Ype al de distributie van het maandblad.

Ype was een fijne, humorvolle collega die niet gauw van zijn stuk te krijgen was en goed wist wat hij wilde.

Problemen loste hij altijd snel en soepel op,

~~~~ WEERSPREUK ~~~~

'Geeft Sint-Hilarius zonneshijn
Dan zal het weldra kouder zijn'

Als het mooi weer is op deze 14e januari én volop zon, is dat een teken dat er kouder weer op komst is.

Weerwoord: Teleconnecties

Dit zijn verbanden tussen weergebeurtenissen op zeer grote afstand van elkaar. Een bekende is El Niño, met zijn hoge watertemperaturen in de oceaan tussen Zuid-Amerika en Indonesië. El Niño leidt tegelijkertijd tot veel regen in het

zuiden van de VS en een koude winter in het noordoosten van de VS. Bovendien wekt El Niño temperatuursveranderingen op de Indische Oceaan op, leidend tot hevige regens in Somalië en Ethiopië.

Weer om nooit te vergeten: november 1980 De winter sloeg snel toe. Van 1 tot en met 10 november vroom het iedere nacht. In De Bilt was 3 november een recordvroeg ijdsdag met een maximum temperatuur van -9° C. En rond 7 november viel op veel plekken 10 tot 15 cm. sneeuw.

Beste LosVast lezer,

Uiteraard namens ons, Ed en Wilma van Dijk, Art Connection een goed en gezond 2025.

Art
Connection
cultuurprojecten

We hopen u allen, zoals nu al weer jaren weer te ontmoeten bij onze gezellige concerten. Allereerst uiteraard ons **Nieuwjaarsconcert op zondag 5 januari** aanstaande in het WestCord WTC Hotel.

Traditiegetrouw ontmoeten we elkaar weer bij de heerlijke klanken van het Fries Kamerorkest met o.a. muziek van Mozart, Haydn en Moessorgski. Een nieuwjaarsconcert dat zoals altijd in het teken staat van gezellig elkaar ontmoeten, genieten van muziek en elkaar. Het concert begint om 15.00 uur maar door de grote belangstelling is op tijd komen wenselijk.

Groepen van minstens 8 personen kunnen een tafel reserveren. U bent dan verzekerd van een mooie plaats. Voor reserveren even een mailtje om hoeveel mensen het gaat en onder welke naam. Entree € 15,- p.p. Wij hopen u zondag 5 januari aanstaande weer te ontmoeten. Welkom.

Tussen Kunst en Kitsch

Tijdens het Kunst Festival op zaterdag 15 februari en zondag 16 februari aanstaande organiseert Art Connection op zaterdag 15 februari aanstaande tussen 11.00 en 16.00 uur een variatie van het bekende Tussen Kunst en Kitsch. Oud medewerkers van het Fries Museum kunnen die dag uw kunstobject bespreken en eventueel taxeren. Er kunnen maximaal 2 objecten per inschrijving meegenomen worden. Om alles soepel te laten verlopen moet u zich in januari per mail opgeven. U krijgt dan snel een mail terug met de tijd dat u kunt komen. 10 Minuten per aanmelding en dan zeker op tijd komen. Kosten € 5,- per aanmelding en bij entree cash betalen.

Iedereen krijgt begin februari nog een mail met verdere details.

Locatie: WestCord WTC Hotel te Leeuwarden. Zaterdag 15 februari tussen 11.00 en 16.00 uur.

Art Connection

Ed van Dijk

0652473558

Dromen over een witte Kerst met de bekende liedjes

Het jaar nadert gestaag zijn einde. De dagen zijn kort, de avonden lang en donker.

Kerst staat voor de deur en wat zou het toch mooi zijn als er dit jaar tijdens de kerstdagen weer een laagje sneeuw zou vallen.

Witte kerst: strenge definitie

De definitie die het KMNI in Nederland hanteert om van een witte Kerst te mogen spreken is behoorlijk streng.

Op het meetveld in De Bilt moet beide kerstdagen om 10 uur 's ochtends 'een ononderbroken laagje sneeuw van minimaal 1 centimeter dikte liggen'.

Sinds 1901 is dat 8 keer voorgekomen, het laatst in 2009 en 2010.

Veel vaker (20 keer) sneeuwde het wel tijdens de Kerst ergens in Nederland, maar werd aan de definitie voor een witte Kerst niet voldaan.

De 'beste' witte Kerst was in.....2010!

Het was een ongekend koude decembermaand, met een gemiddelde etmaal temperatuur van -1,1 graden.

Ter vergelijking, de norm ligt rond 4,0 graden. Het was al winters vanaf eind november en na een tijdelijke dooi kwamen er steeds meer dagen met sneeuw bij. Nagenoeg het hele land keurde wit, met regionaal een meer dan 20 centimeter dik sneeuwpakket.

Het gaf wat overlast, maar wat was het overal prachtig. Er werden massaal sneeuwwandelingen gemaakt na het kerstdiner.

Sinds november kunnen we al genieten van kerstfilms op de commerciële zenders.

Na Sinterklaas komen de onvermijdelijke bekende kerstliedjes. Heel af en toe wordt er een nieuw liedje gelanceerd.

Wie kent niet Bing Crosby's 'I'm dreaming of a white Christmas, just like the ones I used to know'.

Irvin Berlin, is de schrijver van 'White Christmas' (1940) en is met meer dan 100 miljoen exemplaren de meest verkochte single ooit!

Alleen al de single van Bing Crosby ging meer dan 50 miljoen keer over de toonbank.

Het liedje werd bekend toen Crosby het op 25 december 1941 tijdens een in de VS massaal beluisterde radioshow zong, vlak nadat Pearl Harbour door de Japanners was aangevallen.

De militairen die naar de oorlogsgebieden afreisden, bleven het nummer maar aanvragen.

Irvin Berlin was een Russische emigrant van Joodse komaf die in de VS leefde.

Hij schreef het liedje in 1940. De waarheid achter 'White Christmas' is triest....

Opmerkelijk is dat Irvin zelf nooit Kerst vierde. Hij schreef het nummer met in zijn achterhoofd zijn zootje, dat op 25 december 1928 overleed.

Eigenlijk is het dus een heel verdrietig liedje.

Kerstmis in Leeuwarden. Foto Johan Eisma

Ut gaf my de tyd om de boer naar de wagen te slepen. Met al myn kracht lukte ut om hem op de wagen te hysen. Hoarde hem sachjes kreunen. Syn oochen bleven gesloaten. Op dat moment begon ut peard ut hur self te lopen om daarna over tegaan in un lichte draf. Ik gokte dur op dat ut peard ut paad wel kon drome en besloot om op wagen te bliven om de boer inne gaten te houwen. Ut besef dat dur snel un dokter belt must wudde sorgde bij my foar eneche paniek. Se beskikten niet over un telefoan maar de buren, un end ferderop, wel Toen gebeurde dur iets waarop ik ut antwoart skuldech mut blive. Sach ut peard inplaats fan rechtsaf teslaan naar hús, sloeg se linksaf, rechtstreeks naar de buren. Disse, bijna kilometer lange wech, was foar hur onbekend terrein. Ut was krekt of se sach dat de wech goed begaanber en ging over fan draf naar galop. We sweefden over de wech. Fol ongeloof drong ut later tot my deur dat ik getúge weest was fan iets waar fan ik docht dat suks niet kon. Of su ut so weze kenne dat un peard gebeurtenissen anfoëlt en an de han daarfan beslissingen nimt? De sust hast segge fan wel. Un peard is un edel dier met meskien wel meardere sintúgen. Skynber hef ik onderwech nôchal ant razen weest want de buurman hoarde oans ankommen. Samen met sien twee seunen sjouwen se de boer de skuur in Dur sat noch leven in hem. Ut duurde lang foardat de dokter dur bij was. Een fan de seunen had de boerin fan hús haald en daar was de ambúlaanze. Se kon geliek plaats nimme. Met gillende sirene ferdween sikewagen utbeeld. Samen met een fan de seunen hewwe de koeien molken. Hé de boel skoan maakt foar de volgende ronde. Un paar uur later was de boerin weer teruch op de boerderij. Had emoasy ferwacht maar inplaats dáarfan sach ik berusting. Se fertelde dat hij troffen was deur un sware hersebloeding. Hoe ernstech moest noch blike. Had noch fier weken seumerfakaansv. Tegare met de inhuurde boerehulp houden we de boel draaiende. Al frij snel deed blikke dat hij de rest fan syn leven infalide su blive. Die ochtend noadegde de boerin my ut op ut houten witte bankje op ut súden fan de boerderij. Fin ut ferskriklek wat ik nou teugen dy gaan seggen maar ik ken niet anders. Doeke komt nooit weer thús. Ut was de earste keer dat ik hur hem Doeke hoarde noemen. Hij sal de rest syn dagen slite in ut ferpleechhús. Ik foël my daarom genoadsaakt om de boerderij fan de han te doën. Ik sien de teleurstelling op dyn gesicht maar ik mut un keus make. Daar komt bij dat my de mogelekhyd anboaden is om flakbij ut ferpleechhus un woaning te huren. Dan bin ik dichter bij Doeke. Fijf weken later was ut soafer. Ut sal ongetwifeld un dach weest he met feul emoasy tidens de openbare ferkoping. Ik was dur niet bij. Sat op skoal. Pas na skoal-tyd kon'k dur heen. Alles was fut. Ut fee, mesines, gereedschap, selfs ut peard. Ferdomme, dat deed seer. Had gin afskeid fan hur nimme kennen. Un week later is de boerin fan de boerderij fertrokken. Ik hef noch holpen om de laaste spullen in ut buske fan de buurman te sjouwen. Dur wed niet feul seid. Wat un treurech gesicht die lege stallen en kamers. Se is allienech en foar ut laast deur de hele boerderij lopen. Afskeid nomen op hur manier. Toen se in ut buske stapte was ut eneche wat se sei: Rijden maar. Se het gin enkele keer achterom keken. Un poas later reden we un nauw straat-sje in. Foar un kleine woaning met utsicht op de buren stapten we út. De boerin gaf un rondleiding deur ut hús. Ik kon so snel niet om skakele. Ut leek my ferskrikkelek foar hur. Went wel, sei se op myn fraach of ut ferskil niet te groot was. Foar ut earst na ut drama gyn ik met hur met op besoek bij de boer. De skök was groot toen ik hem in un rölstoel sach sitten. Herkende hem amper so oud en fermagerd sach hij dur ut. Ploanske, sei hij met broken stem. Ik skoat helemal fol... Die namiddach pakte ik de polsstok en ston foar de selfde sloot. Sette de pols stevich in de moddereche boaiem. Noch nooit was ik so snel weest en in myn beleving greep ik de pols op de júste hoochte beet... Woest was moeke toen ik seiknat thús kwam.

Einde

Anne de Vries

Uit de redactietuin

Over ruim een week zit 2024 er ook weer op. Heeft u ook het idee dat de jaren sneller gaan? Wederom een jaar met oorlogen elders in de wereld, maar ook rampen en zeer plaatselijke overstromingen met veel slachtoffers.

Zo mochten we in ons land in oktober binnen twee dagen een sneeuwdag en een hele warme dag beleven. Waar is de tijd gebleven dat we nog vier echte jaargetijden konden meemaken.

Onze vereniging mag terugkijken op goed bezochte activiteiten, bij zowel diverse optredens en uitjes als fiets- en wandeltochten. Ons magazine wordt gewaardeerd en daar zijn we erg tevreden over. De vele werkzaamheden die Gerard van Steijn jaren deed, worden nu door enkele andere leden voortgezet. Zo is er weer een goed draaiende bezetting.

En... nieuwe leden zijn altijd meer dan welkom! Join the club!

Hadden jullie de kerstboom ook al in oktober staan? Ik vond dat het dit jaar wel erg vroeg begon met versiering en verlichting. Sinterklaas moest de schoenen nog vullen! Misschien dat men verlangt naar meer licht in deze donkere dagen.

Persoonlijk hadden wij ook een donkere dag Onze geliefde poes was erg ziek en overleed op 28 november jongstleden. Dat gaf toch wel erg veel verdriet; het kwam zo plotseling. Een huisdier geeft je onvoorwaardelijke liefde. We missen hem.

Heeft u al veel kerstkaarten ontvangen? Ik heb het idee dat het elk jaarwat minder wordt. De kerstzegels zijn ook weer duurder geworden. Om wat kosten te besparen, worden de goede wensen ook veel per appje of mail gedaan. Dit jaar toch maar weer kaarten versturen, dat is wel zo persoonlijk.

De volgende LosVast valt op 27 januari 2025 in de bus en dan kunnen we al een klein beetje merken dat de dagen weer gaan lengen. En de tuincentra hebben dan hun zomerse (lounge) zitjes en

parasols al weer uitgesteld.

Op naar het voorjaar....

Eerst maar de winter afwachten, het kan vriezen en het kan dooien. In ons land kun je alle kanten op.

Beste leden, geniet van de kerstdagen en begin heelhuids aan het nieuwe jaar!

Mijn allerbeste wensen en pas goed op uzelf!

Janny de Haan

Redacteur LosVast

Artikel in Leovardia

Leovardia

Hierbij maken wij bekend dat er in de 'Leovardia' van januari 2025 een verhaal staat gepubliceerd van Hielke de Groot, waarin o.a. een beschrijving is opgenomen van winkels uit **begin jaren 60**. Hierin wordt gewag gemaakt van de dagelijkse beslommeringen tijdens zijn lagere schoolperiode op de **St. Bonifatius School aan de Voorstreek**.

De veelal Joodse en katholieke vriendjes die bij hem op school en in de klas zaten, kwamen uit gezinnen die een winkel hadden in de binnenstad. In de pauze en op weg naar huis en school v.v. liepen ze vaak in de binnenstad.

De bedenksels van een kind van 6 tot 8 jaar uit die periode, zoals hij het beleefd heeft, vormen een onderdeel van zijn verhaal.

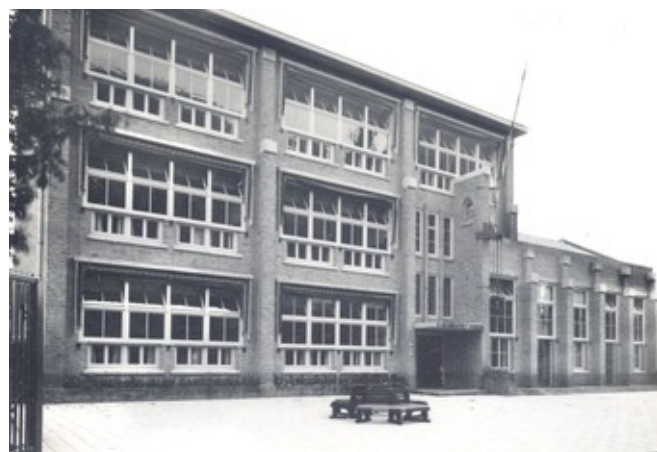
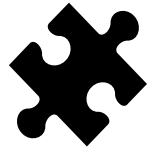

Foto: Historisch Centrum Leeuwarden

Voor de laatste puzzel van het jaar heb ik een Filippine voor u gemaakt. De vragen hebben niets met de feestdagen te maken maar u kunt uw oplossing wel in de daarvoor bestemde kerstboom plaatsen. De oplossing treft u in de gekleurde vakjes. U leest deze van boven naar beneden.

Opl. graag inleveren via post: Puzzel LOS p/a Hegedyk
48 9026BB Jellum of via mail: tamaskan70@gmail.com

Bedankt voor het insturen van uw oplossingen en ik hoop deze in 2025 ook weer te mogen ontvangen.

Ik wens u fijne feestdagen en een gezond, gezellig nieuwjaar.

Egaal min eega

Tegenovergestelde van 'nee'

Harde plasticsoort

Hij componeerde Matthäus-Passion

Deciliter

Water naar de ... dragen

Elegante vrouw

Vrucht; groen zijn ze hard, zwart zijn ze zacht

Deze geeft ons melk

Wortel

Dun en buigzaam takje

Buurland van Nederland

Gecastreerde hengst

De bekende in 1942 uitgekomen film van Walt Disney over een hertje

Fantasieverhaal

Zo noemt men het legendarische kasteel van koning Arthur

Zwarte vogel / rijmt op haai

Restant van sigaretten

Hongaars vleesgerecht met paprika

Er schuilt een onder het gras

Uitvoer van producten naar het buitenland

Heen en weer zeilen

Sprekende vogel

Welke honden bijten niet?

Beschermt je tegen de regen

Luide kreet

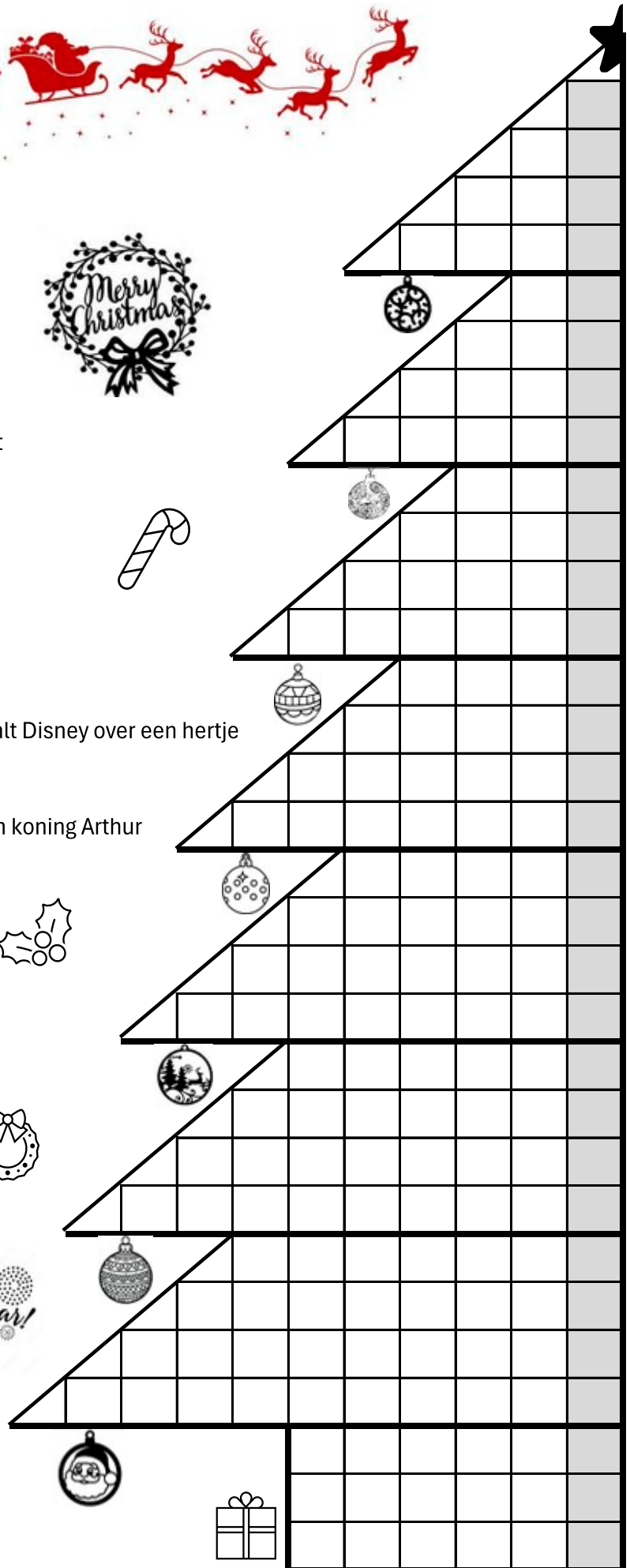
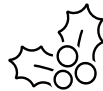
Het land van de kangoeroe

Niet gezoet

Dit dier lijkt wel veel op een lama

Iemand die judo beoefent

Inwonende kinderoppas

Adressen en telefoonnummers

Adressen en telefoonnummers

Secretaris bestuur:

Lolkje Miedema 06 30204390
E-mail: secretaris@losleeuwarden.nl

Ledenadministratie:

Rimmer en Sietske Koopmans
Tel: 058 7854672 of 06 33021707
leden@losleeuwarden.nl

Voorzitter activiteitencommissie:

Willem de Boer
Tel: 058 2124005 of 06 53636700
E-mail: w.de.boer@losleeuwarden.nl

Secretaris activiteitencommissie:

Marja van Oers, 058 2662194
E-mail: marjolisa@gmail.com

Coördinator bezorgers magazine:

Douwe Schaafsma, Tel.058 2885708 /06 26858198
E-mail: schaafsma86@live.nl

Magazine LosVast:

Siep Prakken, Tel 058 2125454
Janny de Haan, Jaap de Groot, e.a.
Redactie: redactielosvast@gmail.com

LOS Belasting- en formulierenhulp:

Willem de Boer
Tel: 058 2124005 of 06 53636700
E-mail: w.de.boer@losleeuwarden.nl

Internet en e-mail:

Website van LOS: www.losleeuwarden.nl

WMO-ombudswerk:

Wyb Feddema
Telefoon 058 2880705
E-mail: wbyfeddema@icloud.com

Rijbewijskeuringen voor leden vanaf 75 jaar:

Drs. J.de Groot Jacob Catsplein 1,
Leeuwarden Telefoon: 058 8200040

De Rijbewijskeuringsarts:

Thuiszorg Het Friese Land, 0900-8864
Medipoint Leeuwrden
Heliconweg 55 A, Leeuwarden
of (als u geen lid bent): 036 7200911.
Via internet kunt u zelf een afspraak
maken: www.rijbewijskeuringsarts.nl

Regelzorg (www.regelzorg.nl):

MFC Camminghastins, Lieuwenburg 2,
Leeuwarden, tel. 088 2323300

Projectleiders Activiteiten:

Koersbal Nijlân:

Vacant

Koersbal Mozaïek:

Vacant

Fietsen:

Hilly Wijnstra, tel. 058 2153408 of 06 25222189.
hwijnstra@gmail.com

Wandelen:

Hilly Wijnstra, tel. 058 2153408 of 06 25222189.
hwijnstra@gmail.com

Slieker tijdens kantooruren: 058 2050300,
's avonds tel. 058 2050320

Paulusma reizen: tel. 0512 514174

Contactgroep Rozee, COC Friesland: [0681785519/](tel:0681785519)
ajager1949@kpnmail.nl

Stichting 4het leven: [035 5245156/info@4hetleven.nl/](tel:0355245156)
www.4heleven.nl

Algemene telefoonnummers

Alarmnummer (Brandweer, ambulance, politie):
112 (gratis)

Alarmnummer politie (geen haast): 0900-8844

Buurtzorg (informatie): 06-57889933

Dokterswacht:

(in MCL) voor spoedeisende huisartsenzorg
buiten de gewone praktijktijden
0900 1127112

Spoedapotheek:

(in MCL) voor mensen die spoedeisende
medicijnen op recept nodig hebben tijdens
avond-, nacht- of weekenddienst.
058 2882338

Juridisch loket:

Zuidersingel 2, Leeuwarden. 0900 8020

Meldpunt gemeente:

i.v.m. klachten over uw leefomgeving en
overlast: 14058

Stichting ZVCL Zonzoekersreizen:

(vakantie met begeleiding): 058 2139317/06 11839336
mail info@zvcl.nl; web
www.zvcl.nl

Amaryllis:

Wijkteams, mantelzorgondersteuning,
vrijwilligerswerk: 058 3030400

Zorgverzekering:

Het collectiviteitsnummer bij 'DeFriesland' van de OSiF,
waar LOS is bij aangesloten is:
204439200

Banknummer:

De banknummers van LOS zijn:
Voor de contributie:: NL54 RABO 0306 3169 35
Voor de activiteiten : NL79 RABO 0311 0822 89

WMO in gemeente Leeuwarden:

<https://lwdvoorelkaar.nl/nl/wmo>

Taxi, woningaanpassing, rolstoel en scootmobiel: 14058

- DATA ACTIVITEITEN JANUARI 2025 -

di	7	14.00 u.	Start Centrale Bristol	Wandelen
wo	8	14.00 u.	Kurioskerk, Julianalaan	Nieuwjaarsconcert + verloting
do	9	11.00 u.	Het vooronder de Gealanden	Act.com.vergadering + bestuur
di	14	14.00 u.	Start Centrale Bristol	Wandelen
wo	15	13.30 u.	Eeltsje's hiem	Klassiek op het witte doek
do	16	14.00 u.	Inloop Slikerfilm Wilhelminaplein	The Old Oak
vr	17	14.00 u.	redactielosvast@gmail.com	Inleveren kopij LosVast
di	21	14.00 u.	Start Centrale Bristol	Wandelen
za	25	14.30 u.	Kurioskerk, Julianalaan	Jaap de Groot, praamvaren
ma	27	09.30 u.	Westenkwartier, Verdistraat 1	Verdelen/bezorgen LosVat
di	28	14.00 u.	Start Centrale Bristol	Wandelen

Dit alles voor zover bekend en onder voorbehoud.

Kerstmis in Leeuwarden. Foto Johan Eisma

Kerstmis in Leeuwarden. Foto Johan Eisma

50PLUS

50PLUS BIOS is dinsdagmiddag om 13:30 bij Pathé Leeuwarden, voor € 11,50 een speciale voorstelling met koffie/thee en een koek in de pauze. De volgende films draaien in januari:

7 & 14 januari: Tegendraads
21 & 28 januari: Longing

PATHE.NL/50PLUS
Ruiterskwartier 6a
8911 BH Leeuwarden

Kerstmis in Leeuwarden. Foto Johan Eisma

UITVAARTVERZORGING
Joke Boonstra

*'Wanneer
het tijd is
om afscheid
te nemen'*

Integer, respectvol
en betrokken

T 06-15124118 • www.jokeboonstra.nl